

#176 Analize Economice:

Salariul minim în Republica Moldova. Cum ajustăm politicile țării la standardele UE

Analiză în parteneriat cu Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

PhD Veaceslav Ioniță

Economist IDIS „Viitorul”

15 noiembrie 2024

Uniți pentru o Moldova competitivă

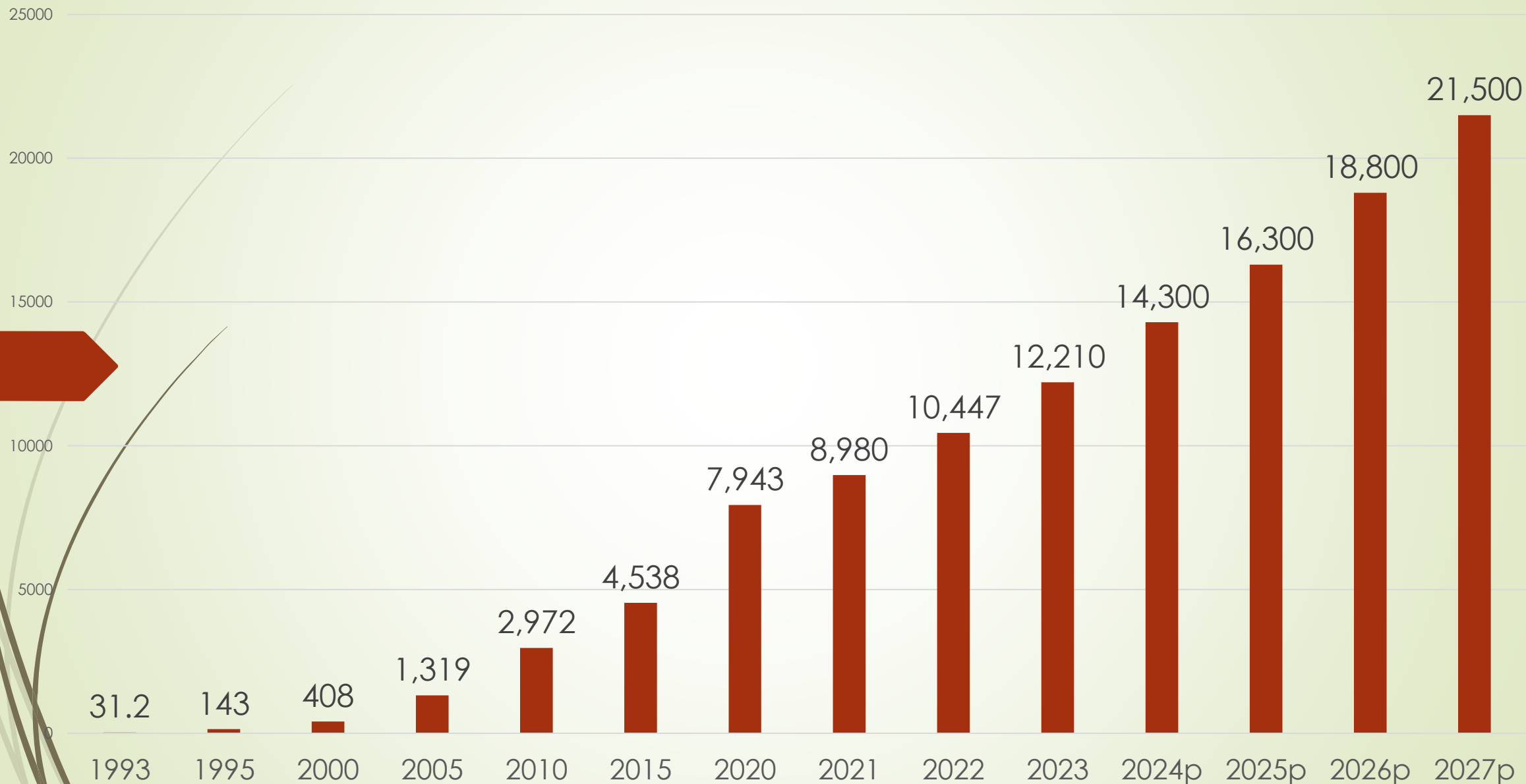
- ▶ Sindicatul, Patronatele și Guvernul sunt parteneri în dialogul social privind salariul minim pe economie, deseori pe poziții diferite
- ▶ Avem nevoie pentru următorii 10 ani de o nouă paradigmă: **UNIȚI** pentru o Moldova competitivă
- ▶ Competitivitatea are mai multe aspecte nă voi opri la două din ele
 - ▶ Produsele moldovenești: În ultimii 25 ani, produsele exportate de noi au crescut în preț cu 27% mai puțin, decât cele importate (2024/2000)
 - ▶ Piața forței de muncă și procesele demografice:
 - ▶ Majoritatea țărilor din Europa se confruntă cu un spor natural negativ
 - ▶ Natalitatea redusă împreună cu creșterea calității vieții și speranței de viață a dus la un proces de îmbătrânire a populației
 - ▶ Însă țările bogate și-au permis luxul de a "cumpăra" forță de muncă, migrația este soluția care salvează economiile dezvoltate
 - ▶ Moldova din păcate nu este beneficiar, dar donator în acest proces

Veniturile salariale și evoluția salariului minim în Republica Moldova

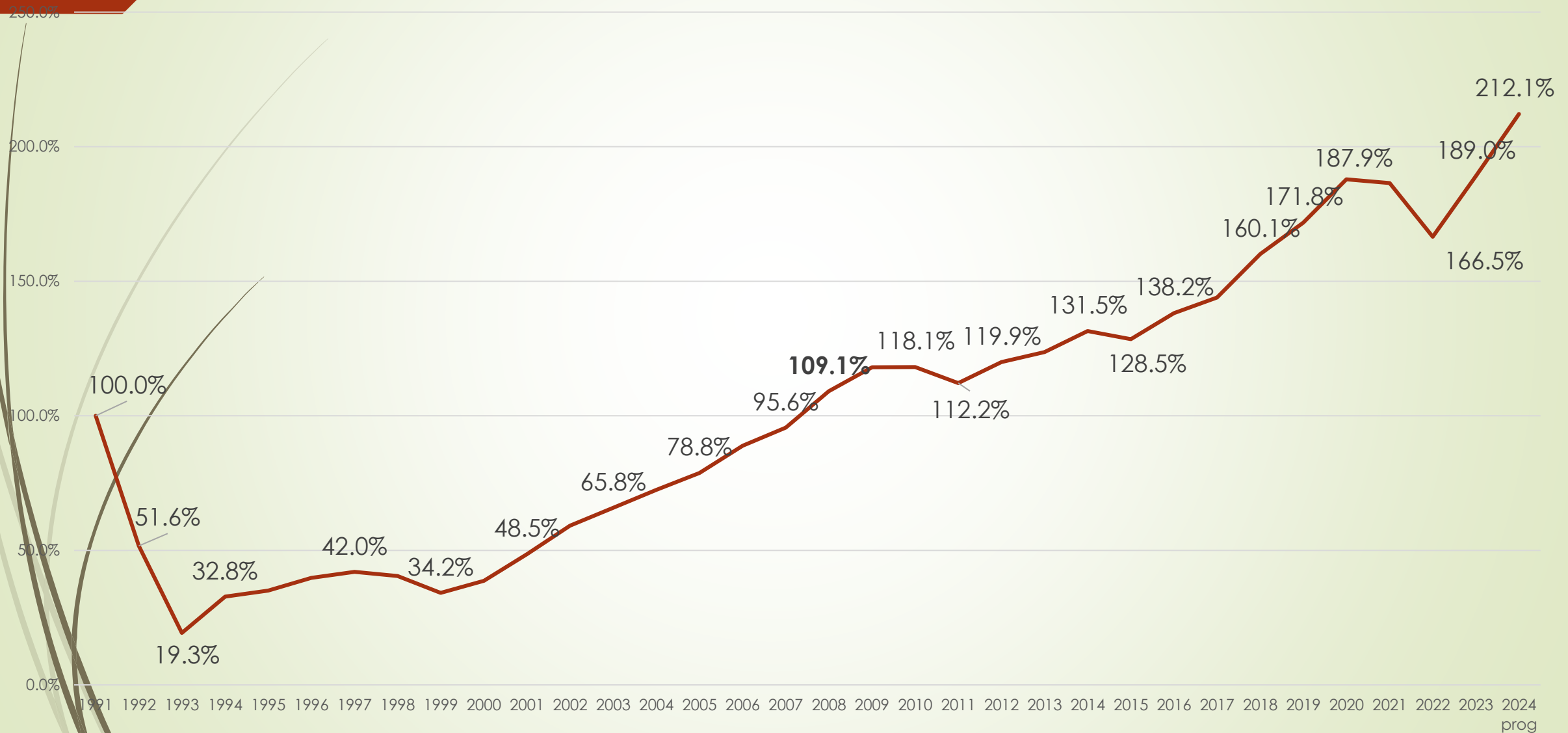
Lecții de învățat

Salariul mediu în Republica Moldova, lei/lunar

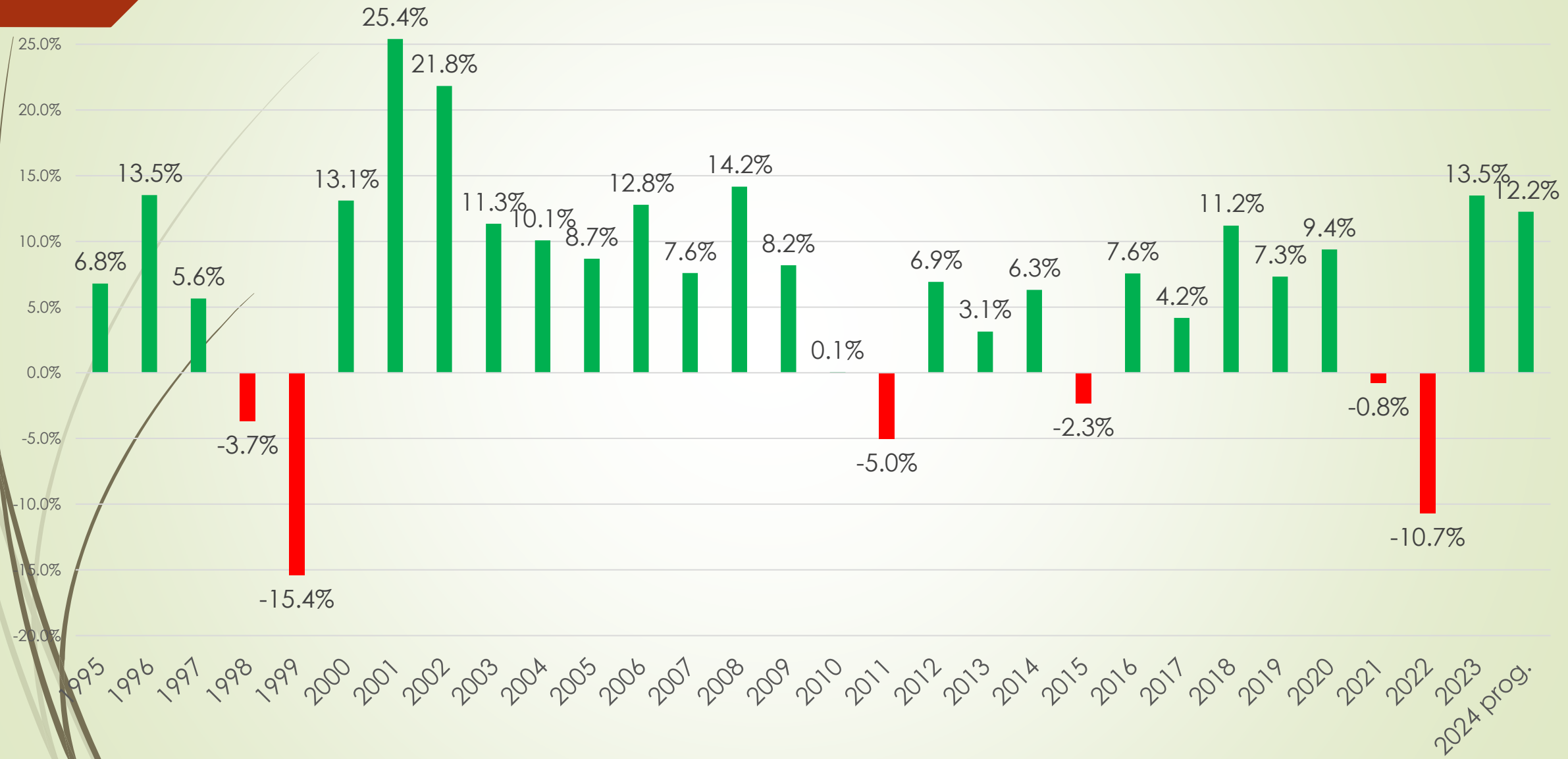
Veniturile salariale după puterea de cumpărare, anul 1991=100%

(doar în 2008 am depășit salariul mediu real din 1991)

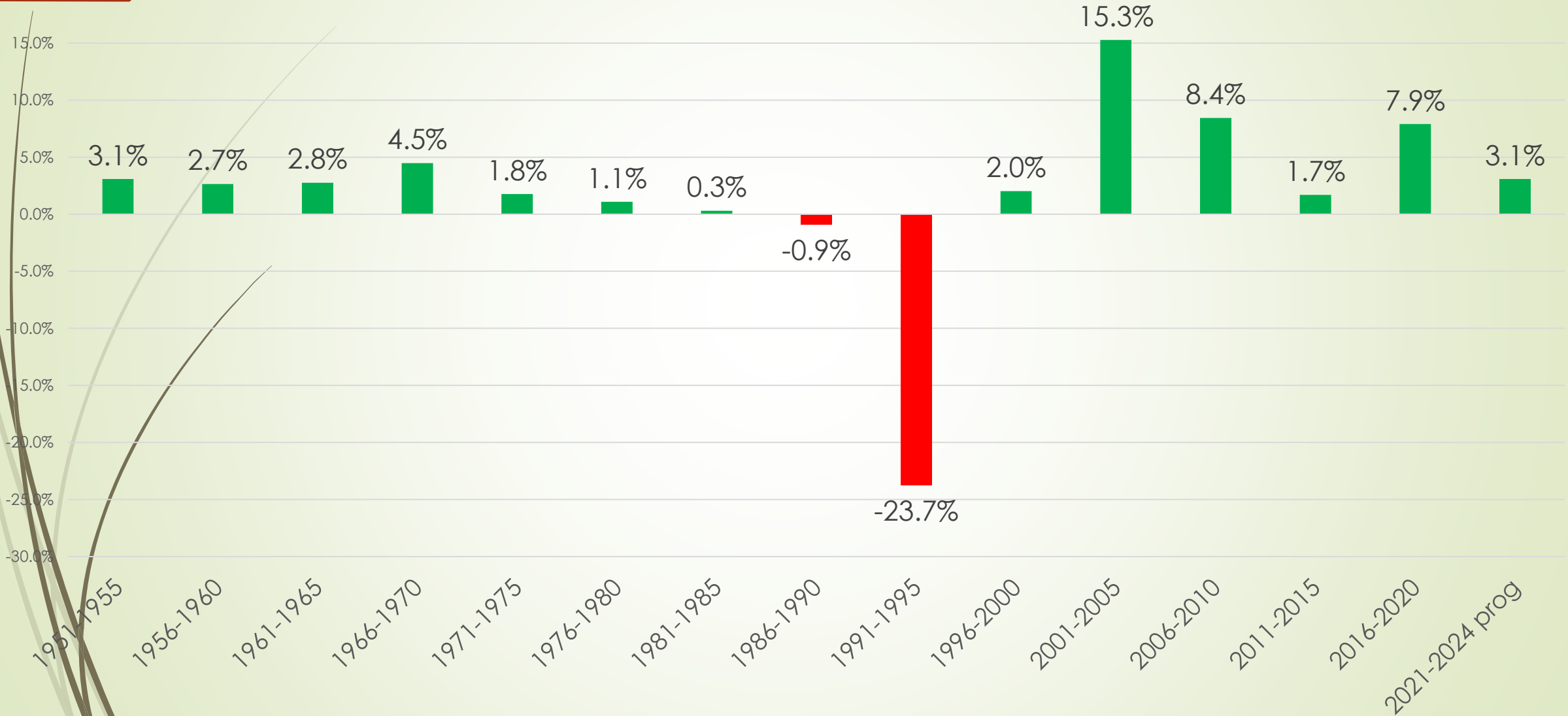
Creșterea reală a salariului mediu pe economie

30.0%

Creșterea bunăstării populației, media anuală (majorarea reală a salariului mediu pe economie)

20.0%

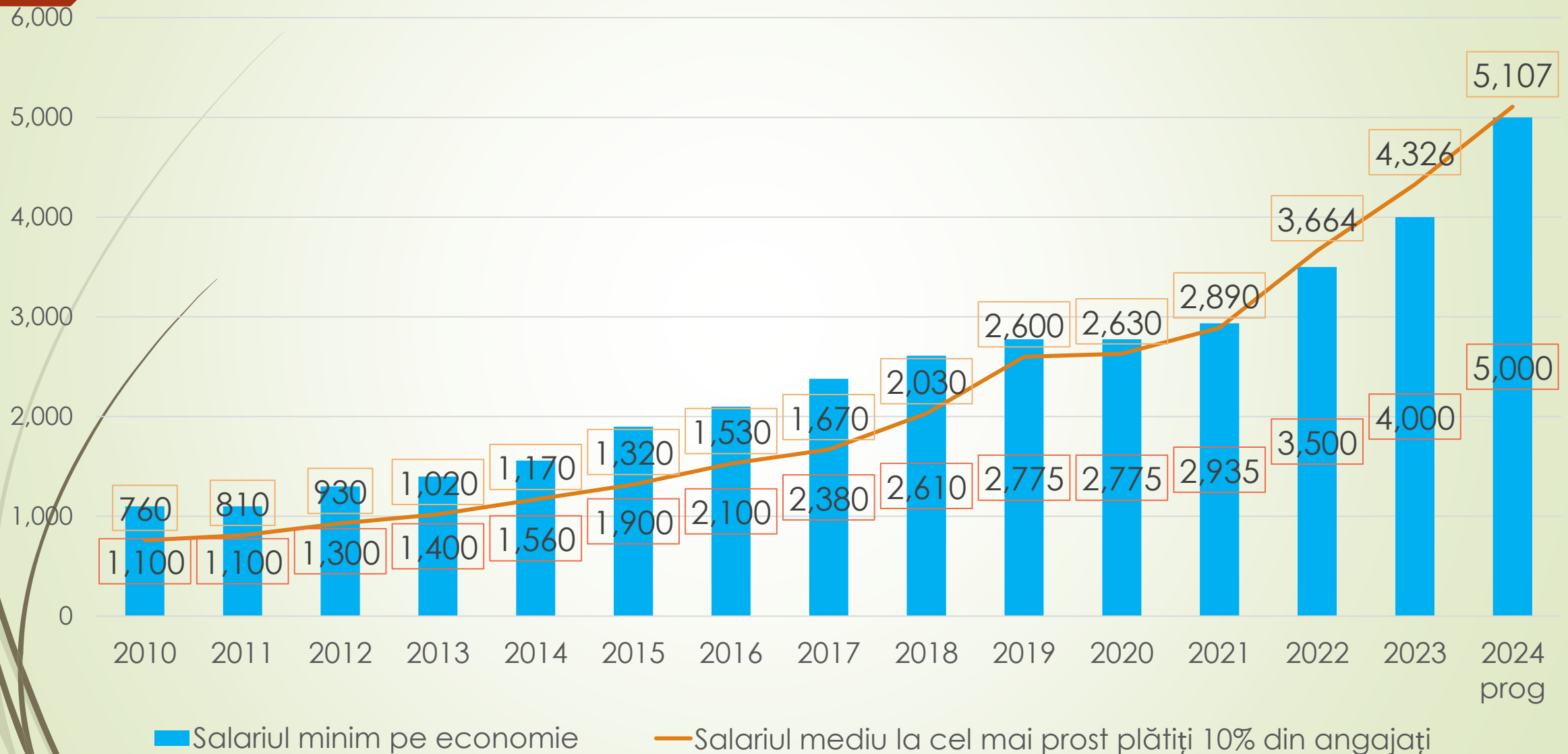

Salariul minim pe economie, lei/lunar

(Notă: până în 2021, erau utilizate mai multe valori ale salariului minim)

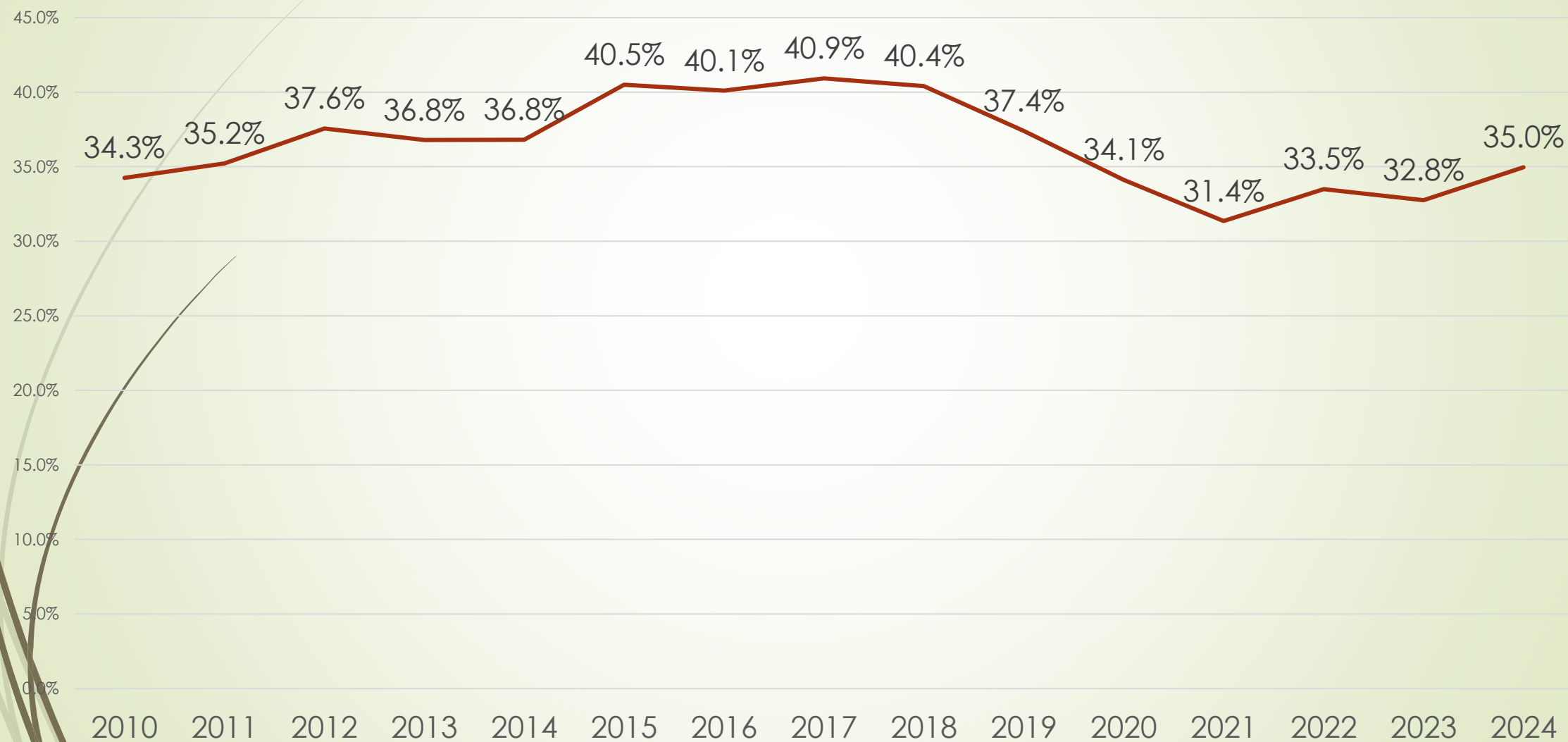
Corelația dintre salariul minim pe economie și salariul celor mai prost plăți salariați, lei/lunar

Salariul minim pe economie raportat la salariul mediu

(remarcă: până în 2021 raportat la cuantumul minim garantat în sectorul real)

(Notă: până în 2010 salariul minim varia în limitele 8.0%-20,4%)

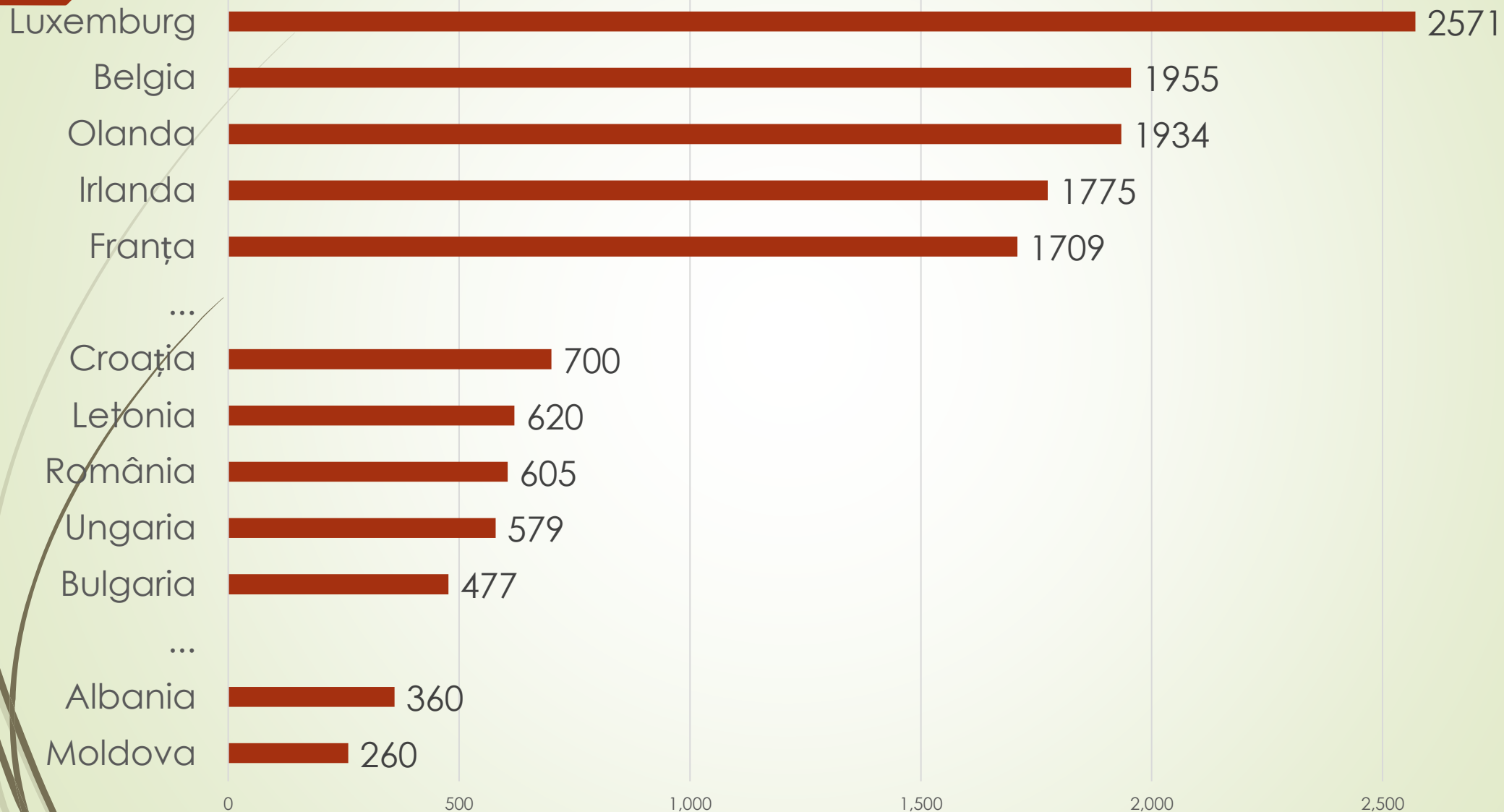

Salariul minim în UE

Suport pentru trasarea politicilor de protecție a salariaților în Republica Moldova în contextul procesului de aderare la UE

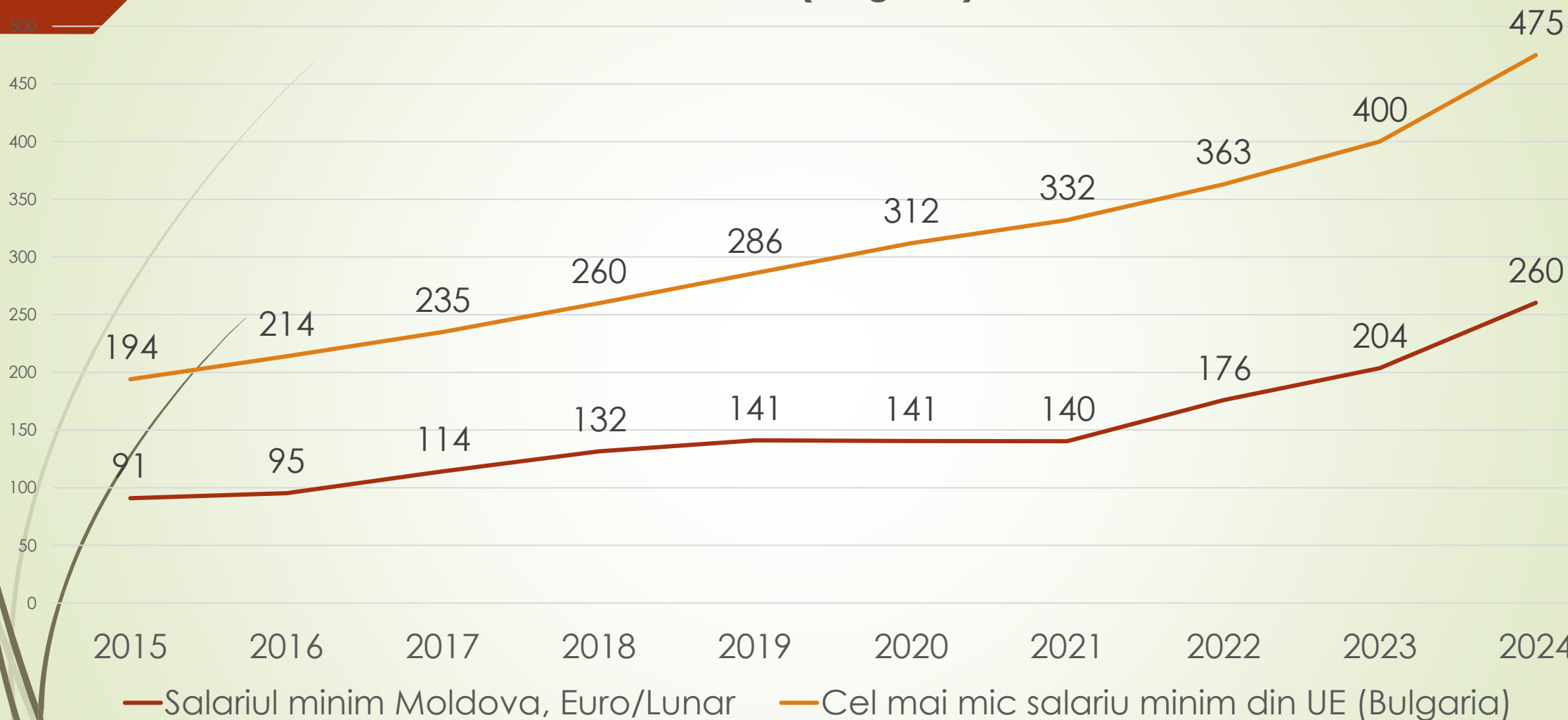
Salariul minim în țările UE, euro/lunar

Protecția salariaților cu venituri mici în țările din UE

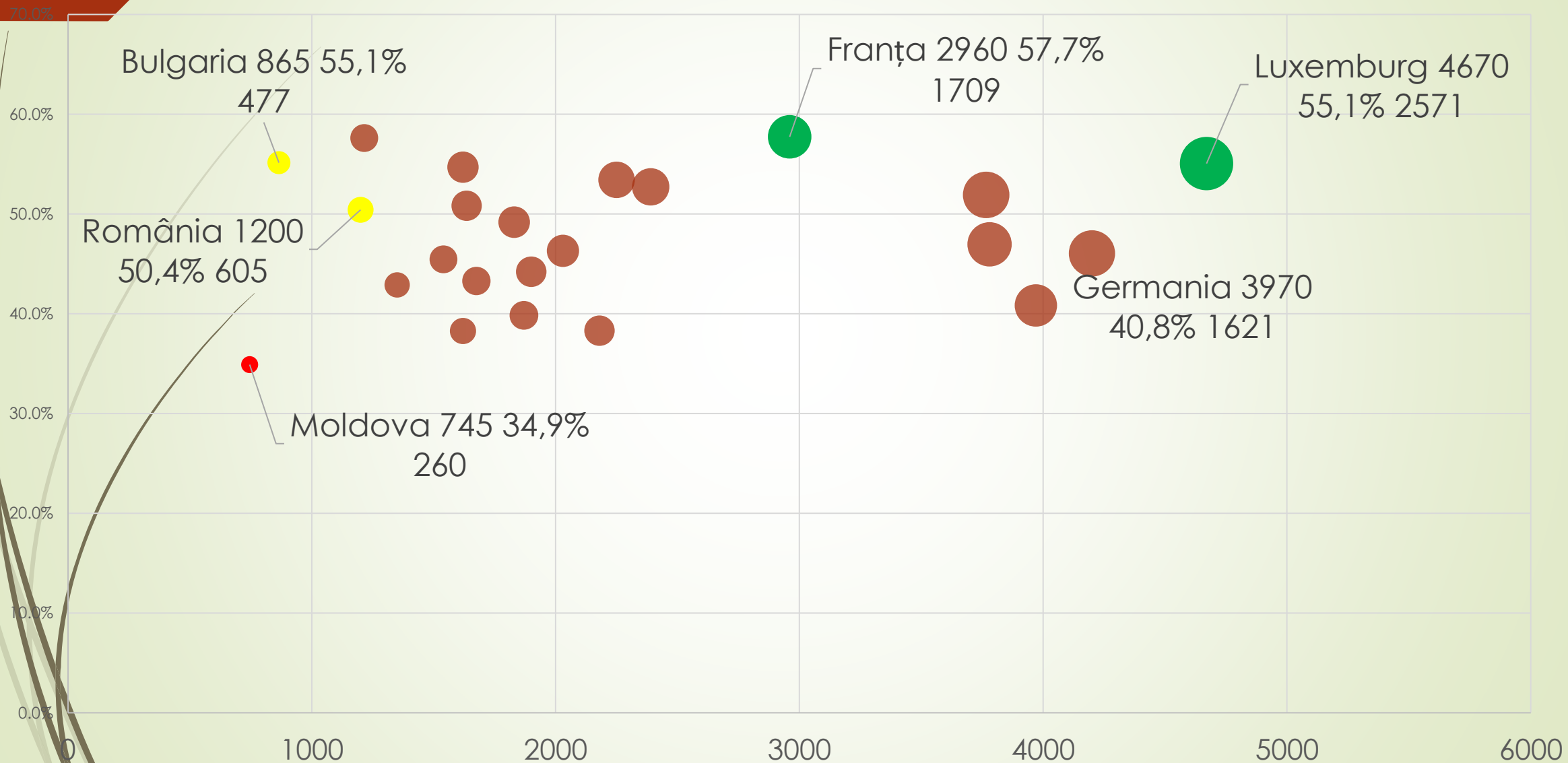
Grupe de țări, după nivelul de protecție a salariaților cu venituri mici	Raport Salariul minim / Salariul Mediu
Țări cu nivel Înalt de Protecție Franța, Croația, Bulgaria, Luxemburg, Portugalia, Slovenia, Spania, Belgia, Grecia, România	50,0% - 57,7%
Țări cu nivel Mediu de Protecție Cehia, Irlanda, Cipru, Olanda, Slovacia, Lituania, Estonia, Ungaria, Germania.	40,0% - 50,0%
Țări cu nivel Scăzut de Protecție Polonia, Malta, Letonia	38,0% - 40,0%
Republica Moldova	35,0%

Salariul minim în Republica Moldova comparativ cu cel mai mic salariul minim în UE (Bulgaria), euro/lunar

NOTĂ: În ultimii 3 ani discrepanța s-a redus cu 23%, de la o diferență de 2,4 ori în 2021 la 1,8 ori în 2024

Corelația dintre salariul minimum, salariul mediu și raportul dintre ele în țările din UE și Moldova

Politici de ajustare a salariului minim în Republica Moldova în conformitate cu practicile UE

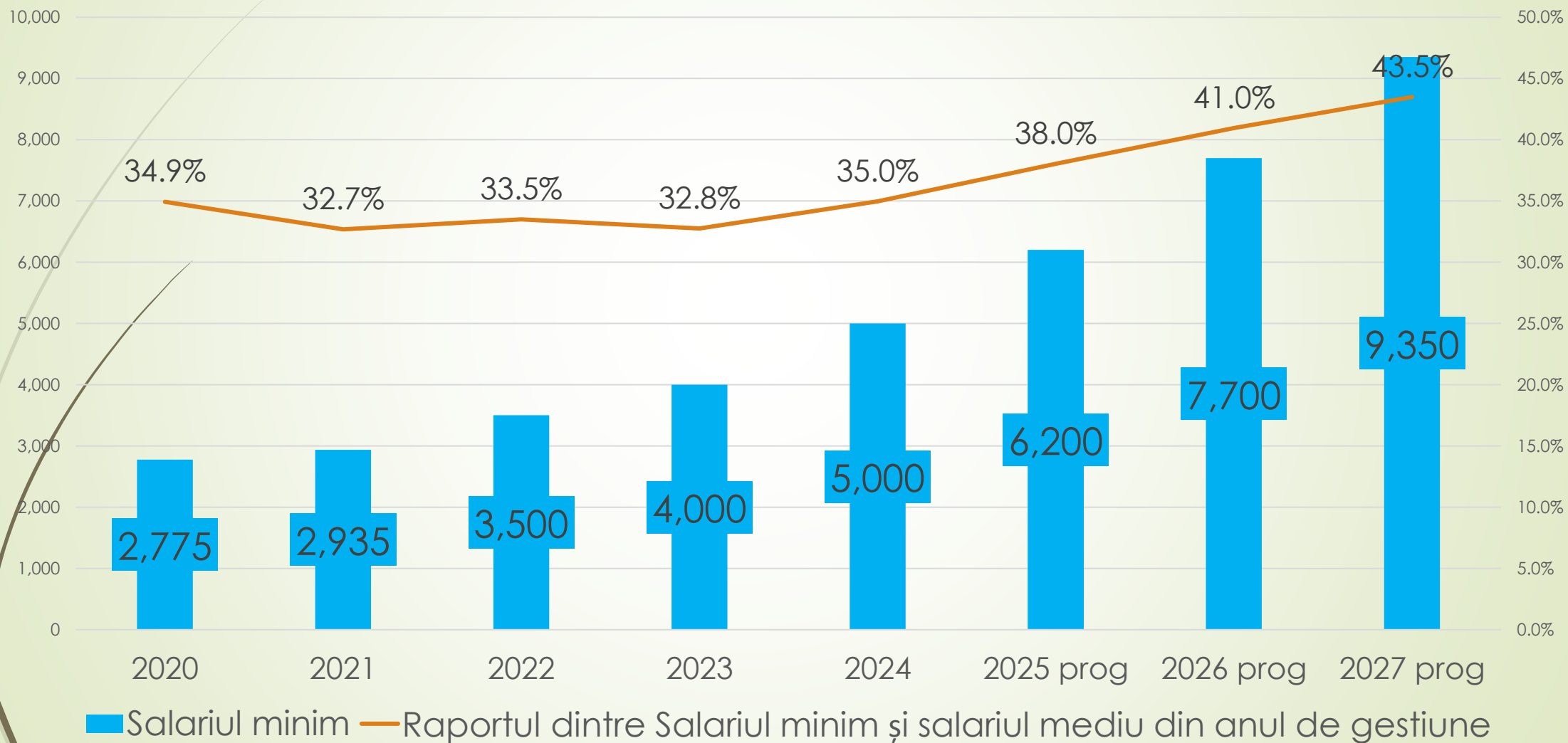
Ajustarea salariului minim în Moldova la politicile UE

- ▶ Salariul minim în Republica Moldova va fi ajustat anual astfel încât către anul 2030 el să constituie 50% din Salariul mediu pe economie
 - ▶ Graficul de ajustare, trebuie să prevadă o creștere treptată a raportului dintre salariul minim și salariul mediu, în prima perioadă cu 3 p.p. anual, iar în faza finală cu 2 p.p. pe an
 - ▶ REMARCĂ: Doar în 2026, noi vom atinge raportul deja stabilit în anii 2015-2018
- ▶ Pentru protecția celor cu venituri mici va fi implementat un mecanism suplimentar, care va prevedea că majorarea salariului minim nu trebuie să fie mai mic, decât rata inflației din anul precedent
- ▶ Guvernul va implementa politici de stimulente fiscale, pentru sectoarele vulnerabile
 - ▶ Sectoarele sau regiunile vulnerabile din punct de vedere a remunerării muncii, sunt acelea, unde salariul mediu este cu cel puțin 30% mai mic decât salariul mediu pe economie

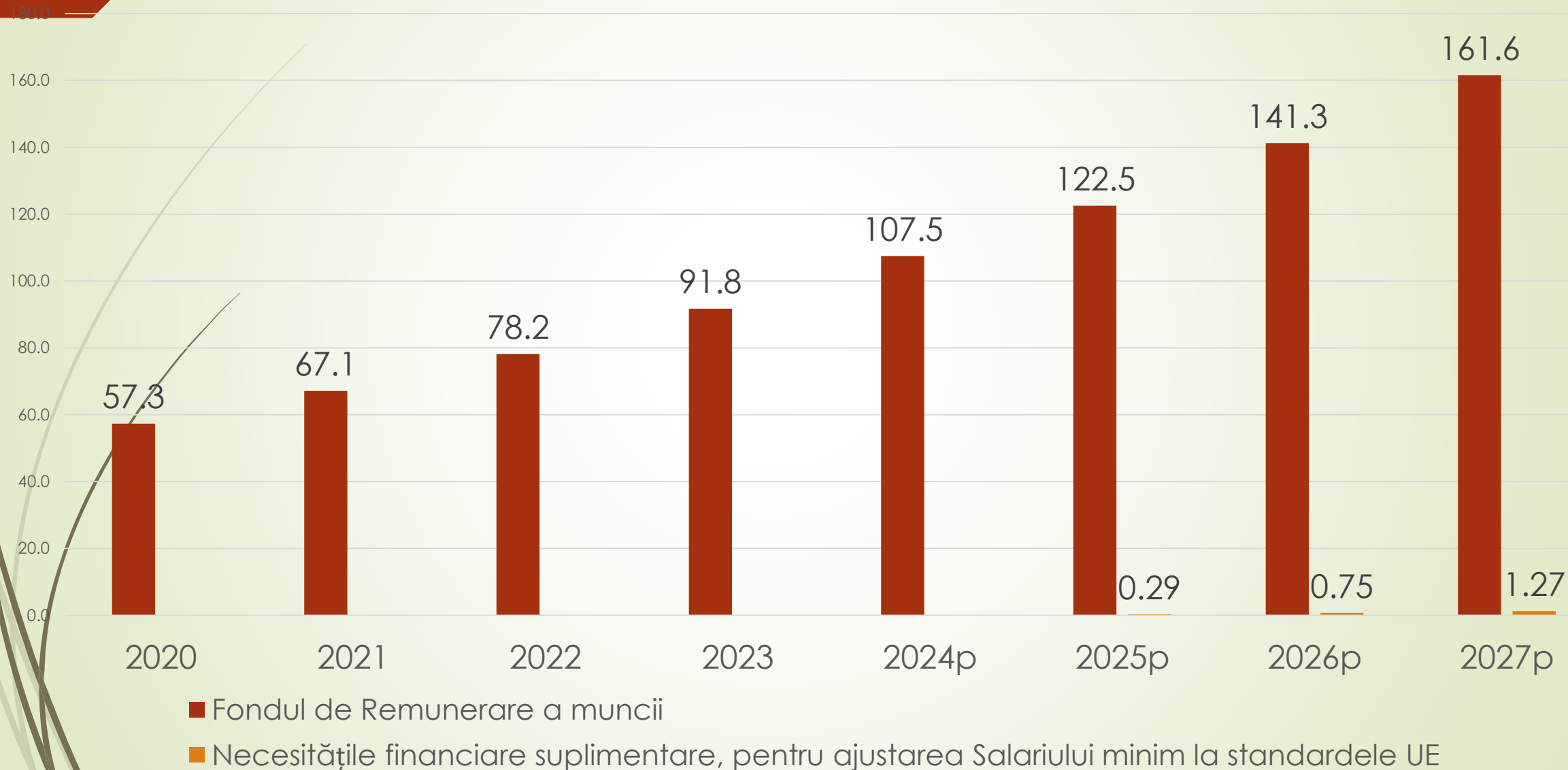
Graficul de ajustare al salariului minim în Republica Moldova

Anul	Raportul limită dintre Salariul minim și salariul mediu pe economie
2023	32,4%
2024	35,0%
2025	38,0%
2026	41,0%
2027	43,5%
2028	46,0%
2029	48,0%
2030	50,0%

Standarde limite de ajustare a salariului minim în Republica Moldova în conformitate cu practicile UE și obiectivele Moldova 2030

Fondul de remunerare al muncii și necesitățile suplimentare pentru ajustarea salariului minim la standardele UE către anul 2030, miliarde/lei

Impactul financiar suplimentar, pentru ajustarea salariului minim la standardele UE

- ▶ Pentru atingerea obiectivelor de ajustare a salariului minim la standardele UE către anul 2023, este necesar ca în 2025 salariul minim să fie fixat la nivel de 6.200 lei, ceea ce va constitui 38,0% din salariul mediu pe economie
- ▶ Resursele financiare suplimentare pentru ajustarea salariului minim pentru anul 2025 vor constitui 290 milioane lei, sau 0,2% din fondul de remunerare a muncii
- ▶ În mod firesc salariul mediu la cei mai prost plătiți 10% din salariați, care și reprezintă angajații asupra cărora are efect salariul minim în 2025 va constitui 5.820 lei/lunar
- ▶ Salariul minim garantat va majora acest minim cu 380 lei/lunar până la 6.200 lei/lunar
- ▶ Din majorarea de 1.200 lei/lunar a salariului minim, aproape 70% este acoperit de majorarea firească a salariilor din Moldova și 30% este determinat de efectul stabilirii salariului minim